

[Jørgen Tved]

beløb på én gang. Derfor er vi ikke særlig begejstrede for noget sådant.

Vi har naturligvis også mærket os, at der sker nogle forbedringer med hensyn til længden af den periode, hvor kommunerne kan få refusion ifølge dette forslag, og det er der vel god grund til at understrege i denne affære.

Jeg har, nå ja, en lidt polemisk bemærkning til Kristeligt Folkeparti. Det var for mig nyt at høre, at for at man skal være et selvstændigt værdigt menneske, er det en betingelse, at man har egen bolig. Jeg vil da godt advare imod, at det bliver kriteriet. For nylig blev der offentliggjort en statistik, som viste, at omkring 350.000 lejere i socialt boligbyggeri søgte anden lejlighed, og af dem var der måske 100.000, der ikke havde lejlighed. Man skal nok være lidt forsigtig med at bruge den slags betegnelser.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Jeg må gøre hr. Jørgen Tved opmærksom på, at man ikke kan slutte omvendt. Fordi jeg har udtalt mig positivt om det menneskeværdige i at have egen bolig, har jeg absolut ikke udtalt det modsatte: at hvis man ikke har egen bolig, men f.eks. er anbragt på plejehjem, skulle der være tale om manglende respekt og værdighed. Det har jeg aldrig sagt, og det har jeg aldrig ment.

Boligministeren (Kofod-Svendsen):

Som det er nævnt, består lovforslaget af 5 dele, og jeg takker for den generelle tilslutning til de sidste 4 dele, vedrørende boligstøtte til flytning, de ændrede regler om den individuelle boligstøtte med tilbagevirkende kraft som følge af huslejestigninger og så det modsatrettede, eventuel tilbagebetaling, og endelig lempelser af reglerne om boligydelseslån, som forfalder ved ejerskifte. Jeg takker for den generelle tilslutning til de punkter.

I den første del er der et par ting, jeg gerne vil uddybe lidt mere. Det er spørgsmålet om egeninteressen. Siget med det kan udtrykkes i 3 punkter:

1) At lejere skulle motiveres til at være kritiske over for varslede lejestigninger, herunder eventuelt at indbringe sådanne for huslejenævnet, 2) at lejere i store og dyre lejligheder skulle motiveres til at overveje flytning til billigere og mindre boliger, og

3) at lejere i billige boliger skulle mærke en vis huslejestigning ved flytning til en dyrere bolig. Dette skal ses i sammenhæng med, at forslaget totalt set er et forbedringsforslag, som i alt vil koste 125 mio. kr.

Den radikale ordfører spurgte om § 19. Jeg vil gerne undersøge nøjere, hvad der ligger i det. Jeg kan ikke lige her og nu give et detaljeret svar på det, men jeg vil meget gerne vende tilbage til det. Det samme gælder det spørgsmål, den socialdemokratiske ordfører rejste vedrørende arealnormen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Første næstformand (Knud Østergaard):

På Folketingets vegne er det mig en glæde at byde vore venner fra Det Grønlandske Landsting hjertelig velkommen her i Folketinget. Anledningen er det årlige kontaktudvalgsmøde mellem repræsentanter for Det Grønlandske Landsting og Folketingets Præsidium. Jeg håber, at vore venner får et godt udbytte og et rart ophold her hos os. Hjertelig velkommen! (Medlemmerne påhørte stående første næstformands velkomstord).

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 93:

Forslag til lov om ændring af lov om frikommuner.

Af indenrigsministeren (Thor Pedersen).
(Fremsat 18/11 87).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Erling Christensen (S):

I princippet udtaler alle sig for bevarelsen af det kommunale selvstyre. Forslag om decentralisering og udvidelse af selvstyret bliver altid positivt modtaget, også af det såkaldte nærsamfundsparti og dets minister. En gang imellem fremkommer der kritik af kommunernes service og selvstyre, om, at servicen afviger fra andre kommuners i nedadgående eller opadgående retning.

Topmålet af kritik er vel nået af kommunernes minister inden for de sidste 3 uger. Den 29. oktober 1987 udtalte ministeren fra denne talerstol, at der var en betydelig risiko for det kommunale system, som vi kender det. I Dagbladet Børsen fra 10. november 1987 uddyber ministeren sin udtalelse: Kommunerne står ved en skillevej. Overholder kommunerne ikke regeringens økonomiske rammer, vil det betyde enden på det kommunale selvstyre.

Variationer i den kommunale service og dermed også forskel i skattetryk kan vel siges at være det mest konkrete udtryk for det kommunale selvstyre. Jeg kan altså konkludere, at ministeren synes, at det kommunale selvstyre er noget fortræffeligt, bare det ikke får praktiske konsekvenser.

Jeg har lyst til at sige, at den holdning også præger regeringens holdning til frikommuneprojektet. I den politiske debat bliver frikommunetraveren trukket af stalden, men i praksis, i dagligdagen, når det gælder om at imødekomme kreative kommunale ønsker, går regeringen i stå.

Jeg ved godt, at ministeren vil sige: Jamen der er jo 160 forsøg i gang, det kører derudad. Indtil 1. oktober 1987 var jeg kommunalpolitiker og var ude blandt andre kommunalpolitikere. Det var ikke min oplevelse, at frikommuneforsøget bare kørte derudad. Jeg fornemmer, at regeringens modstand og regeringens bureaukratiske holdning lægger en tung dyne over engagerede og kreative kommunale medarbejdere og kommunalbestyrelsesmedlemmer. Det er vel også det, der er grunden til, at dette frikommunelovforslag kun rummer to nye initiativer fra to kommuner. Ministerens og vel også kommunernes resignation udtrykkes også i bemærkningerne til lovforslaget. Jeg tænker her på de foreslåede overgangsregler,

der skal muliggøre frikommuners ønsker om at måtte udtræde af ordningen.

Frikommuneforsøget blev søsat på Kommunernes Landsforenings delegeretmøde i 1984. Den daværende Venstre-indenrigsminister ville på den måde undgå at snakke økonomi med kommunerne. Når jeg trækker det frem i dag, er det for at sige, at den manglende forberedelse dengang heller ikke i de forløbne 3 år har givet ministeren anledning til at fordybe sig i de idémæssige forudsætninger for at lave frikommuner og friamter.

Samtidig med at jeg kan glæde mig over, at ministeren i september måned 1987 udsendte 5 små hæfter om godkendte frikommuneforsøg, kan jeg konstatere, at næsten alle forslag har noget med kommunernes organisation og styre at gøre. Jeg ved godt, at de ting også har betydning for, hvordan tingene bliver gjort i kommunerne.

Når det er sagt, kan jeg godt undre mig over, at kun ganske få forsøg retter sig mod indholdet af de kommunale opgaver, altså at give den kommunale service et andet indhold, bestemt af befolkningens indflydelse og medansvar.

Vi er i Socialdemokratiet stadig meget positivt indstillet til frikommuneforsøget; vi vil også gerne støtte, at vellykkede forsøg udmøntes til brug og anvendelse i alle kommuner.

Karen Højte Jensen (KF):

Da jeg sad og lyttede til hr. Erling Christensen, blev jeg lidt bekymret over den pessimisme, han gav udtryk for, en pessimisme, som jeg ikke deler. Men jeg glæder mig da over, at hr. Erling Christensen i sine sidste bemærkninger sagde, at han syntes, det var vældig godt med disse frikommuner, og som det oplyses af indenrigsministeren, er der godt 160 frikommuneforsøg i gang, og det er vel ganske pænt. Vi ved alle, at det kræver et stort arbejde i kommunalt regi, når man skal etablere et forsøg. Netop den kendsgerning, at der nu stilles forslag om at udvide forsøgsområderne, er et godt udtryk for, at der i det kommunale regi arbejdes med at tænke nyt.

Jeg vil gerne sige, at de områder, der nu indruges under forsøg, er særdeles vigtige områder. Det drejer sig om, at pårørende kan ansættes til at pleje døende i hjemmet og modtage en økonomisk ydelse for det. Jeg mener, det vil være særdeles værdifuldt at få belyst såvel de

[Karen Højte Jensen]

økonomiske som de menneskelige aspekter i en sådan ordning.

Jeg støtter også bemyndigelsen for arbejdsministeren til at yde den samme støtte til kursusdeltagere uden hensyn til, om de modtager arbejdsløshedsdagpenge eller kontanthjælp. Det er meget vigtigt, at de svage stillede grupper motiveres til at gå ind i et uddannelsesforløb. Det er vigtigt, at de ikke fastlåses i en passiv modtagerrolle, fordi der simpelt hen ikke er en økonomisk gulerod forbundet med at gå over i en såkaldt aktiv rolle.

Vi vil med interesse afvente resultatet af denne forsøgsordning, og så vil vi i øvrigt arbejde på en hurtig udvalgsbearbejdelse af dette lovforslag, så det hurtigt kan komme til vedtagelse.

Ejner Larsen (SF):

Det fremgår af indenrigsministerens skriftlige fremsættelse til dette forslag, at ministeren er af den opfattelse, at frikommuneprojektet på overbevisende måde dokumenterer værdien af at inddrage kommuner og amtskommuner direkte i arbejdet med modernisering og udvikling af den lovgivning, som vedrører egne forhold, og at tidligere tiders negative kritik af reglerne, der er vedtaget herinde, nu er afløst af et positivt bud på, hvordan tingene kan gøres bedre. Man tør nok antyde, at ministeren tager munden fuld, når han siger, at kritikken er forstummet. Det er muligt, at kritikken er aftaget en del, men det kan så skyldes andre årsager, det kan skyldes, at kommunerne har andre problemer. Det ville da være mærkeligt, om de ikke havde det, eftersom regeringen og Folketingets flertal nærmest forlyster sig med at stramme de økonomiske tommeskruer på kommunerne. Jeg mener også, at det er lidt ufatteligt, hvis der stadig væk er frikommuner tilbage, der opfatter sig som frie kommuner.

Angående det foreliggende lovforslag skal vi sige, at vi er overvejende eller i hvert fald en del positive over for det. Vi skal under udvalgsarbejdet stille nogle spørgsmål, der går mere i dybden.

Et af elementerne i loven omhandler pårørendes pleje af døende i eget hjem. Det kunne i hvert fald være interessant at få oplyst, hvad ministeren mener, når han i den skriftlige fremsættelse skriver, at forsøget skal belyse, i hvilket omfang der knytter sig økonomiske fordele til plejeopgaven. SF kigger alene på den menne-

skelige side af sagen, men når ministeren taler om den økonomiske side, vil jeg godt lige vide, hvordan det står til med medicinudgifterne eksempelvis, når plejen bliver flyttet til hjemmet.

Vi vil også gerne i denne forbindelse sikre os – det er måske lidt svært, men nu er det også kun en forsøgsordning – at dette ikke bliver et pres, når der nu ligger økonomi bag. Det skal ikke tale imod, at der udbetales midler til dem, men vi skal passe på – og det skal vi senere konstatere – at det ikke bliver et pres for dem, der ikke ønsker denne ordning.

Med økonomien vil jeg da også sige, at det vel ikke er sådan, at der tænkes på de penge, der spares ved, at man mister 10 pct. af sin arbejdsindtægt for at påtage sig denne plejeopgave. Det er et stykke arbejde, man overtager, som det offentlige ellers har.

Vedrørende det andet element, godtgørelse for deltagelse i EIFU-kurser, er vi enige i, at en ensartet godtgørelse, der bygger på den højeste dagpengesats til alle kursusdeltagerne, uanset om der er tale om kontanthjælpsmodtagere eller personer på en lavere dagpengesats, vil betyde en større deltagelse fra de nævnte grupper. Uddannelse er jo af det gode, og især er den nødvendig for den nævnte gruppe, men når folk så oven i købet under kursusforløbet også kan få råd til pålæg på brødet, er det sådan set helt godt. Det er også godt, hvis arbejdsministeren vil sørge for, at der tilføres specialarbejderskolerne midler, så de kan afholde de nævnte kurser, for hvis der ingen kursustilbud er, hjælper det ikke noget, at man stiller lyse udsigter op for kursusdeltagerne.

Britta Schall Holberg (V):

Det var ideen med frikommunearbejdet at give Folketinget og regeringen et grundlag for at træffe beslutninger om ændringer i lovgivningen vedrørende kommunernes opgaver og styrelse, sådan at alle kommuner i højere grad end i dag får mulighed for at indrette deres forhold efter de lokale behov og ønsker, altså en nuancering af kommunallovgivningen eller en videreførelse af kommunalreformens ide.

Venstre er enig i, at en række frikommuneforsøg nu er så langt, at vi kan lægge op til en vurdering, hvorefter de forsøg, der er faldet heldigt ud, kan udvides til alle kommuner.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt man skal give flere kommuner frikommunemu-

[Britta Schall Holberg]

ligheden, vil jeg være betænkelig ved dette. Netop for at få de lidt mere kontroversielle forsøg godkendt tror jeg det er vigtigt, at vi holder fast ved det antal kommuner, vi har med nu. Det kan godt lette ja'et for dem, der – hvis der var for mange kommuner – ellers ville have betænkeligheder ved at sige ja af hensyn til konsekvenserne, som det jo hedder.

Jeg er enig i, at det er vigtigt, at det er de ivrige kommuner, der er med i forsøget, og der er derfor god mening i at spørge de kommuner, der har været meget tilbageholdende, om de ikke hellere vil holde op, sådan at andre, mere ivrige kan få frikommunestatus.

I øvrigt kunne man måske her sukke og sige til kommunerne, at de med denne lovgivning har fået et enestående redskab til at påvirke lovgivningen og til at vise, at der kan lægges flere opgaver ud fra staten til amter og kommuner og fra amt til kommuner. Svaret på styringsproblemerne f.eks. på sygehusområdet er jo ikke en centralisering, men tværtimod en øget decentralisering, hvor amt og kommuner arbejder langt tættere og smidigere sammen.

Et eksempel er forsøgene med ophævelse af Revaliderings- og Pensionsnævnets godkendelse af socialudvalgenes beslutninger om hjælp til underhold. Kunne vi dog ikke gå videre ad den vej og lade socialudvalgene have den endelige kompetence i disse sager f.eks.?

Jeg er glad for, at der er forsøg på vej på landbrugslovens område; det er vigtigt netop nu, hvor landbruget har brug for, at vi får gang i den slags forsøg.

Med hensyn til selve lovforslaget kan Venstre naturligvis støtte det. Vi er meget positive over for tanken om at ligestille unge, der deltager i erhvervsintroducerende kurser, så det ikke er godtgørelsen, der påvirker deltagerinteressen.

Venstre er også meget positivt over for den anden forsøgshjemmel, hvorefter der gives mulighed for, at pårørende kan ansættes til at pleje døende i hjemmet. Det er næppe i alle menneskers interesse, at flere og flere henvises til at dø på sygehus. Ligeegyldigt hvor megen umage sygehusets personale gør sig og hvor megen omsorg der udvises, vil det for mange være en gal afslutning på tilværelsen. Sådan kan det føles både af den døende og af den pårørende.

På den anden side har det jo været sådan, at når mennesker har valgt at dø hjemme eller at

pleje deres døende hjemme, har de fået meget lidt tak for det, ja, faktisk har den måde, samfundet har takket dem på, været, at det ud over den store psykiske og fysiske belastning har kostet ikke alene arbejdsindtægt, men også udgifter til medikamenter, linned og andre nødvendige hjælpemidler. Det er urimeligt. Også her må vi have større frihed, også økonomisk, til at vælge.

Det er imidlertid et meget svært område at lovgive på; derfor er regeringen tidligere meget tilbage for en sådan lovgivning, som nemt kan blive meget sårende og alt for firkantet og – som SF's ordfører sagde – virke som et pres. Venstre er meget tilfreds med, at vi nu får mulighed for at finde frem til en form gennem denne lovgivning. Det er godt, hvis vi gennem frikommuneloven kan give amter og kommuner basis for en mere nuanceret fremgangsmåde i disse situationer.

Venstre tilsiger en hurtig behandling i udvalget af dette lovforslag, så kommunerne kan få besked.

Ole Vig Jensen (RV):

I Det Radikale Venstre har vi fra første færd støttet frikommunetanken og ikke undladt at gøre opmærksom på, at vi burde medvirke til at give ideen mest muligt indhold, kød og blod, om man vil. Det er da også, synes jeg, helt på sin plads, at indenrigsministeren gør opmærksom på, at der nu er 160 frikommuneforsøg i gang, flere af dem også ganske spændende, men vi sidder tilbage stadig væk med det indtryk, at der er for få udviklingsmuligheder i forhold til, hvad det moderne samfund kunne stille af forventninger og krav til den offentlige sektor, herunder kommunerne.

Vi har lidt opfattelsen af, at en række af de gode ideer og tanker er ved at blive kvalt i systemet, det system, som vi netop med forsøgene skulle prøve at løse op for. Jeg tror i virkeligheden, at det måske mindst gælder det forslagsstillende ministerium og dets skiftende ministre, men det er en kendsgerning, at der en række steder har været skuffelse over og utilfredshed med, at man ikke kunne få lov at lave mere vidtgående og spændende forsøg, og det skal endnu en gang være min opfordring til indenrigsministeren, at han i hvert fald gør sit til, at man rundt omkring i ministerierne, hvor man jo skal behandle disse ansøgninger, er mere fremkommelig, end man har været hidtil.

[Ole Vlg Jensen]

I virkeligheden svarer det jo meget godt til, hvad der på mange måder sker. Der er her nævnt Kommunernes Landsforenings K-90-projekt, hvor man netop prøver at lægge op til at gå utraditionelt til værks på en række områder, og hvor man lægger op til at give lokalbefolkningen størst mulig indflydelse og prøver at engagere dem i udviklingen af deres egen kommune.

Jeg vil også tillade mig at henvise til, at vi på et par andre felter, nemlig når det gælder forsøgs- og udviklingsarbejdet inden for 10-punkts-programmet for folkeoplysning og undervisning har set, at når man skaber rammerne og giver størst mulig frihed, er det utroligt, hvad der kan tilvejebringes af engagement og initiativ, og jeg vil henvise til 7-punkts-programmet, som det kaldes, et udviklingsprogram for folkeskolen, udvikling af skolen som lokalt kulturcenter, hvor der er meget vide rammer for at kunne sætte initiativer i gang, og hvor der er en helt kolossal interesse overalt i landet for at søge at gå nye veje.

Jeg mener, at den åbenhed og de meget fleksible rammer, som man her prøver at lægge op til, skal slå stærkere igennem i dette mere formelle system, vel vidende naturligvis, at der på en række områder også må sættes naturlige grænser, når vi i øvrigt vil tage de hensyn, der er nævnt, af menneskelige grunde, retssikkerhedsmæssigt, sundhedsmæssigt osv.

Vi plejer at have den opfattelse, at vi ikke skal gøre os til dommer over nogen af de frikommuneforsøg, man her ønsker fremmet. Det må være hele ideen, at man prøver sig frem gennem forsøgene, men jeg vil godt sige om det forslag, der specielt går på en bemyndigelse til arbejdsministeren og socialministeren til at skabe mulighed for, at pårørende kan ansættes til at pleje døende i eget hjem ud fra den i øvrigt udmærkede opfattelse, at det kan have først og fremmest menneskelige, men også økonomiske fordele, og at det kan være en bedre løsning end at skulle basere sig på placering i institutionsmiljøet. Vi ved imidlertid også, at der netop på det felt kan være en række andre menneskelige problemer, i retning af at pårørende kan føle sig presset af de nye muligheder, der lukkes op for her, sådan at det kan virke i modsat retning af, hvad vi måske gerne vil, over for det enkelte menneske. Det er en sag, vi i hvert fald godt vil have lejlighed til at se nærmere på un-

der udvalgsarbejdet, og jeg mener også, det kunne være relevant at bede den nye sundhedsminister om en kommentar netop til den side af sagen.

Men ellers er vi indstillet på at fremme forslaget og støtter det undervejs under udvalgsarbejdet.

Birgith Mogensen (CD):

CD hilser med tilfredshed, at frikommuneforsøgsperioden forlænges til 1993. Mange gode ideer er i gang, og mange kommuners og nogle amters initiativer står lige foran deres iværksættelse. Ligeledes er kommunernes landsprojekt et sundt barn født af frikommuneideen.

I det hele taget er frikommuneforsøget heldstænkt et godt initiativ, som bør følges op af endnu flere kommuner og amter. Det er også en udmærket gardering mod hovsalove. Separate ting og sager prøves af og forsøges i et begrænset landområde, inden Folketinget fabrikerer loven eller lovene vedrørende dette eller hint emne.

F.eks. er der tvivl om behovet for og nytten af de to af indenrigsministeren nævnte frikommuneforsøg: hjemmepasning af døende og EIFU-kurserne. Spørgsmålet er, om hernævnte kurser vil få en større tilgang, hvis kursisterne tilbydes højeste dagpengesats. Forsøgsperioden vil afgøre, om der skal lovgives på disse to områder.

I Nordjyllands Amt har jeg i mange år talt mod følgende urimelige forretningsgang:

Hovedparten af amtets 27 kommuner lod ældre færdigbehandlede borgere ligge på amts-hospitalerne. Det var gratis for kommunerne at få opbevaret deres ældre medborgere på hospitalerne, længe efter at lægerne havde meldt dem klar til hjemsendelse. Men kommunerne havde ikke plejehjemsplads, ældreboliger eller hjemmehjælp til dem, som havde egen bolig. Med det samme skal det retfærdigvis siges, at nogle kommuner etablerede service for disse ældre mennesker, kort tid efter at kritikken bragte løs i de nordjyske medier.

Men det, der virkelig satte »go« i visse kommuners ældreserviceapparat på dette område, var og er, at kommunerne fra 1. august 1988 skal betale amtet 1.200 kr. i døgnet for hvert døgn ud over tre uger, når ældre færdigbehandlede patienter nyttesløst optager en venteliste-patients seng, og dette kunne gennemføres, for-

[Birgith Mogensen]

di Nordjyllands Amt er med i frikommuneforsøgsordningen. Et umenneskeligt problem blev altså løst ad den vej.

Et andet væsentligt problem kunne måske også løses over frikommuneforsøgsprojektet.

Thisted og Hadsund Kommuner er parat til at løse deres børnepasningsproblemer på en utraditionel måde. Begge kommuner har fået den idé at betale hjemmegående husmødre eller -fædre mellem 1.000 kr. og 2.000 kr. for selv at passe deres børn helt eller delvis. Sociale love hindrer, at denne idé kan gennemføres, og derfor foreslår jeg, at en aktion desangående i første omgang gennemføres som frikommuneforsøgsprojekt.

Selvsagt tilslutter CD sig L 93.

Jane Oksen (FP):

Frikommuneforsøget er nu i gang i 22 kommuner og 5 amtskommuner. Der er mange gode forsøg i gang, og da reglerne er sådan, at kommunerne selv finansierer forsøgene, kan vi da kun støtte disse.

Vor lovgivning er på mange områder en hindring for gode initiativer, og disse forsøgsordninger vil forhåbentlig resultere i en ny og bedre lovgivning om mange ting.

Der er godkendt omkring 160 frikommuneforsøg, så der er en righoldig idébank at hente erfaring fra. Særlig de mange forsøg vedrørende ældre er interessante, for vi ved jo alle, at det stigende antal ældre er et af fremtidens store problemer. Måske vil forsøgene vise, at der kan være både billigere og bedre måder at gøre tingene på.

Vi ser derfor stort set positivt på indenrigsminister Thor Pedersens ændringsforslag vedrørende frikommuner, i hvert tilfælde når det gælder muligheden for forlængelse af de igangværende forsøg. Det er værdifuldt, at de beløb, kommunerne opnår i fortjeneste ved de mere rationelle løsninger, forbliver i kommunernes egne kasser, da man jo derved appellerer til også at finde billigere måder at løse problemerne på.

Når det gælder pleje af døende, er der utrolig mange problemer, som jeg mener vi bør tage op i udvalget. Det er jo ikke bare lykken at passe en ældre, hvis man føler sig tvunget til det og man ikke er psykisk stærk nok til det. Det er noget, der må arbejdes meget med, og jeg synes også, man bør se lidt på den aflønning, man havde tænkt sig at give de pårørende.

Der står i lovforslaget, at der kan ydes 90 pct. af den gennemsnitlige arbejdsindtægt de seneste 6 måneder, dog således at der foretages en konkret vurdering af beløb over 300.000 kr. årligt. Det er jo mange penge, det kan dreje sig om, men det er klart, at det i mange tilfælde er en meget kort periode, det drejer sig om, når det er terminalstadiet, vi taler om. Måske ville en løn, der cirka svarer til en sygehjælperløn være mere passende. Og hvad med den hjemmegående hustru uden lønindtægt, der passer en døende ægtefælle, har man tænkt på hende?

Vi vil gerne arbejde videre med dette i udvalget.

Vedrørende EIFU-kurser er vi lidt mere negative. Vi mener, at højeste dagpengesats er lidt vel meget at give ganske unge mennesker, der melder sig til EIFU-kurser. Det må være initiativet og interessen, der tæller, og ikke hvor meget man kan få i løn, ellers melder de sig måske kun til det for at få mere, end de kunne få i bi-standshjælp. Dette synes jeg også man bør se på.

Jeg kan heller ikke i den forbindelse lade være med at nævne, at Fremskridtspartiet tidligere har fremsat forslag om, at pårørende kunne passe en ældre eller handicappet, men vores forslag var noget mere omfattende, idet det omfattede alle ældre. Det er da et forslag, vi måske vil komme igen med, men det kunne da også være en idé for en frikommune at forsøge helt generelt at give pårørende, der passede en ældre eller en handicappet, et vederlag herfor.

Også med hensyn til børn, som det har været nævnt, er der talrige andre pasningsmuligheder end institutioner, og jeg ved også, der arbejdes med det. Vi er også positive over for forsøg med pasning af børn.

Forsøgene med, at en amtskommune kan kræve betaling – i det aktuelle tilfælde 1.200 kr. pr. sengedag – for patienter fra en kommune, er interessante. Forhåbentlig medfører det bedre omsorgsforanstaltninger i kommunen for de ældre, idet kommunen får en økonomisk interesse heri. Måske burde beløbet dog være den fulde sygehuspris pr. sengedøgn. Det ligger formentlig omkring 2.000-3.000 kr., afhængigt af, hvilken afdeling det er.

Forsøget kunne muligvis også bevise, at aterne er et helt overflødig organ, der snarest bør nedlægges, så de mange penge, der bruges her, kom syge og svage til gavn, og således at

[Jane Oksen]

amtsgrænser og ventelister blev afskaffet. Men det er en helt anden sag, der ikke skal diskuteres i dag.

Kun skal jeg sige, at vi synes, det er godt, at der er godkendt så mange forsøg, som der er, og vi vil deltage positivt i udvalgsbehandlingen af det.

Glønborg (KRF):

Der er i dag sagt så mange positive ord om frikommuneordningen, at det i sig selv er et bevis på, at det var en god ordning, vi fik sat i gang i sin tid, og vi i Kristeligt Folkeparti er også glade for, at vi fortsat kan udbygge denne ordning, og at den kan få lov til at løbe et godt stykke tid endnu, sådan at vi kan få nogle gode initiativer frem. De to, der specielt er nævnt her: bedre mulighed for pleje af døende og muligheden for at give arbejdsløse et mere meningsfyldt indhold i deres dage, kan vi kun hilse med tilfredshed.

Jeg vil også gerne have lov til at give fuld tilslutning til det, fru Birgith Mogensen sagde om, hvad vi kunne ønske også blev taget op som muligheder.

En bedre mulighed for forældre for at passe egne børn er en tanke, som gennem hele Kristeligt Folkepartis eksistens har været en kongstanke for os, og vi glæder os, hver gang vi møder tilslutning til den fra forskellige partiers side, og håber, at frikommuneordningen også kan bruges til at fremme dette gode formål.

Også vi kan tilsige forslaget vor fulde støtte.

Jørgen Tved (FK):

Jeg må tilstå, at begrebet hykleri nok er det, der falder mig først ind, når jeg hører, at der er noget, der hedder frikommuner, for hvad er disse kommuner frie af? Man har fra dette Folketings side givet kommuner og amter nogle økonomiske betingelser at administrere store dele af vores lovgivning under, så at tale om frihed i forbindelse med kommunernes drift og administration er vistnok lidt af en illusion.

Jeg forstår meget vel, at kommunerne gør sig de hæderligste anstrengelser for at forsøge at få det bedst mulige ud af de begrænsede midler, de har til rådighed. Jeg forstår også godt, at de kan glide med på nogle ideer om, at de nu skal få lov til at administrere, som det passer dem, i håb om at de kan få de sparsomme midler til at række længst muligt, men når det så er sagt, vil

jeg godt gentage: Det er en illusion at tale om kommunalt selvstyre i dagens Danmark.

Jeg tror ikke, der er ret mange kommunalbestyrelser, der kan foretage sig ret meget, uden at statsmyndigheden, indenrigsministeren, er der med sin pisk og siger: Den går ikke!

Jeg har en god ven, der sidder her i salen, hr. Berlau, og han er i øjeblikket hårdt angrebet af forkølelse og influenza. Er han nu døende? Kan han nu få hjælp til at blive passet hjemme, fordi han er angrebet og sidder og smitter os andre? Jamen er det ikke noget gas at fyre af at sige, at nu skal vi have et stort forsøg i gang, fordi vi skal have lov til at passe de døende derhjemme? Det vil jo meget hurtigt blive brugt på nøjagtig den måde, som ordføreren for SF gav udtryk for, nemlig at man først og fremmest tager hensyn til, hvad det koster at have den pågældende liggende på et hospital eller et plejehjem. Man vil sørge for, at kommunen kan spare. Man vil presse eller mobbe de pårørende til at få den pågældende hjem, så man uden henvisning til et frikommuneforsøg kan få lov til at passe en døende hjemme. Jeg er bange for, at heller ikke i det ligger der noget som helst, der kan kaldes frihed.

Vi har set et andet eksempel. I forbindelse med børnepassning er det meget populært at tale om, at her har man frihed. Hvis BUPL – det er Børne- og Ungdomspædagogernes Landsorganisation – vil forære en kommune nogle børneinstitutioner, så kommer ministeren og siger: Nej, den går ikke, det kan vi ikke tillade. Kommunen har altså ikke frihed til at få noget sådant stillet til rådighed. Men hvis der er medlemmer af dette Ting, der foreslår, at børnepassningen skal ske helt uden anvendelse af pædagoger, kan jeg godt foreslå, at man bruger en kort kæde til en stor jernkugle, og det kan ske helt uden risiko for, at pædagogerne blander sig, men børnene kan under tag osv. blive passet på den billigst mulige måde.

Hvis det er den slags ting, kommunerne har frihed til, er det, som jeg allerede har sagt, gas at tale om kommunal selvstændighed og kommunalt selvstyre i dette land.

Naturligvis har vi noteret os de små åbninger, der er med hensyn til f.eks. EIFU-kurser. Naturligvis skal der være ligestilling. Det har jo været fuldkommen sindssygt, at der ikke er blevet det for længst.

Jeg vil godt trække et andet eksempel frem.

[Jørgen Tved]

For nogle ganske få dage siden så vi en forfærdelig historie i fjernsynet, hvor et sindssygt menneske havde været under åndssvageforsorgen i alt for mange år, var blevet fikseret gennem næsten hele sit liv med bælte og havde fået alle mulige mærkelige medikamenter. Vi har fået oplyst gennem pressen, at der er ca. 2.000 skæbner som den, der blev vist i fjernsynet.

Men hvis nu en kommune ønsker at afsætte ressourcer til at give dette menneske, jeg havde nær sagt noget, der bare nærmer sig en menneskelig tilværelse, er der ingen frihed mere, for så skal man jo til at aflevere kontanter, så skal der deponeres, fordi kommunerne eller amterne ikke har den nødvendige økonomi til rådighed.

Hvis det er frihed, er vi ikke med. Det er jo kun illusionsnumre. Vi håber, at udvalgsbetænkningen, når den til sin tid kommer, ser lidt anderledes ud, end lovforslaget gør nu.

Winther (V):

Jeg finder, at det bør være en menneskeret at få lov til at dø en værdig død i hjemlige omgivelser. Med denne lov får frikommunerne mulighed for at skabe det bedst mulige forhold med hensyn til hjemmepleje af døende i hjemlige omgivelser.

I dag er det sådan, at af alle kræftpatienter dør kun omkring 5 pct. ud af de i alt ca. 18.000 i eget hjem.

Flere og flere døende kræftpatienter ønsker i dag at komme hjem, hvor familiemedlemmerne kan pleje dem i de sidste uger og måneder. Mange føler sig mere trygge i hjemmet end på et sygehus.

Indenrigsministeren fortjener også derfor en stor tak for dette lovforslag, som afgjort vil være til stor gavn for både pårørende og de døende. Allerede i dag er der mange gode muligheder for hjemmepleje af døende i hjemmet.

For det første er der mange kommuner, der tilbyder døgnpleje, og der er der mulighed for hjemmesygeplejerske om natten. Der er mange kommuner, der tilbyder gratis medicin, og det er også sådan i flere og flere kommuner i dag, at en pårørende kan ansættes som hjemmehjælper, men dermed skal hjemmehjælperen ofte være medlem af et fagforbund.

Alt i alt er de nugældende forhold vedrørende hjemmepleje af døende en labyrint for både de pårørende og de døende at finde ud af. Dette

lovforslag indebærer derfor et meget stort fremskridt.

Det foreslås, at man kan blive ansat som plejer og få en løn, der ligger på omkring 300.000 kr. årlig, alt efter hvilken indkomst man har i forvejen. Det vil sige, at økonomiske hindringer for at pleje døende hjemme nu er fjernet.

I den forbindelse må man også tænke på, at der i fremtiden bliver flere og flere AIDS-patienter, og denne frikommuneordning vil bestemt også være en mulighed, som vil kunne tilbydes AIDS-patienter.

fordelene ved hjemmepleje er mange. For det første er der tryghed for den døende og for de pårørende, og det er også min erfaring, at pårørende kommer meget lettere gennem hele sorgforløbet, når hjemmepleje finder sted.

Endvidere spiller også forholdene i sygehusvæsenet ind, idet der i dag mange steder er et stort pres på sygehusene, og hvis disse patienter kommer hjem, vil det betyde en aflastning af sygehusvæsenet.

For 9-10 år siden var forholdene ikke ret gode for hjemmepleje af døende. Da kunne man for det første ikke få hjemmehjælp, andet end man skulle betale derfor. Man skulle også betale for medicinen, og man kunne ikke få erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Ofte var familien helt alene om natten. Siden da er der sket virkelig store fremskridt på mange områder, og også her i Folketinget har der været 4-5 debatter om hjemmepleje og plejeorlov.

Efter min personlige opfattelse er der stadig ét problem tilbage, som dog ikke vil være så stort fremover, som det har været. Men der er altså situationer, hvor arbejdsgiveren ikke umiddelbart accepterer et ønske om orlov, og der er endnu ikke åbnet for, at det problem kan løses. Jeg tror dog, at med denne nye lov om frikommuner vil de fleste arbejdsgivere nok sige ja, når det offentlige i forvejen er gået ind og har sagt, at hjemmepleje er en god mulighed.

Det er mit håb, at Folketinget engang også vil tage en debat om plejeorlov, så man kan komme et lille skridt videre og få den helt store mulighed for hjemmepleje.

Men lovforslaget her betyder et stort fremskridt for hjemmepleje af døende, og jeg vil gerne sige tak til indenrigsministeren for det.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Hr. Erling Christensen var inde på nogle be-

[Indenrigsministeren]

tragtninger om det kommunale selvstyre og regeringens holdning til kommunerne i den henseende.

Der skal ikke herske tvivl om, at regeringen tillægger det kommunale selvstyre den allerstørste vægt, at vi ønsker at udbygge det, og at det er vores helt principielle opfattelse, at kompetence og ansvar hører sammen; at vi, når vi øger kompetencen i kommuner og amter, også øger ansvaret.

De advarende røster, der har lydt vedrørende det kommunale selvstyre, går på, at hvis kommunerne ikke selv lever op til ansvaret, tvinger de Folketinget til at gribe ind og påtage sig dele af dette ansvar. Dette ønsker regeringen ikke skal ske, og jeg kan til trøst for hr. Erling Christensen sige, at det ønsker heller ikke Kommunernes Landsforening eller Amdsrådsforeningen, for de er ganske enige i det synspunkt, jeg her har givet udtryk for.

Så bliver der sagt, at der ikke er så mange forsøg i gang. Nu er dette jo begyndelsen, og al begyndelse er svær. Det er et område, hvor man har tænkt nye tanker i nu 2½ år, og det er sådan, at det er kommunerne selv, der skal komme med ideer og tanker, det er kommunerne selv, der skal lægge ryg til gennemførelsen af forsøgene, og det, vi skal, er så at stimulere og støtte.

Jeg må dog konstatere, at det er en succes. Den opfattelse, jeg møder ude i den kommunale verden, er ikke den samme som den, hr. Erling Christensen møder, at det er så negativt, det er besværligt, og man vil ikke høre, og man vil ikke forstå. Jeg føler faktisk, at der er vilje og lyst og forståelse for vilkårene og glæde over, at man er kommet i gang med pr. 20. november i år 164 forsøg plus yderligere 32, som er gennemført uden lovændringer.

I alt har de fra kommunal side præsteret 496 ideer. Hvor mange har man sagt nej til? Ja, i alt 27 ideer har man sagt nej til ud af 496. Af de 27 ideer vedrørte de 9 en ophævelse af karensdagsordningen.

Det vil sige, at egentlig er der kun sagt nej til 18 ideer ud af 496. Det er egentlig ikke så mange. Det er vel udtryk for, at der er vilje, også i ministerierne, til at prøve nye tanker, at man kender præmisserne, at det ikke er et spørgsmål om, hvorvidt man synes, ideen er god. Det er ikke det afgørende. Det afgørende er, at den skal have lov at blive afprøvet, uanset om man kan lide tanken eller ej, uanset hvilket parti

man tilhører. Det er det fornemme ved frikommunetanken, at vi alle kan afprøve de ideer, den enkelte kommunalbestyrelse selv ønsker at afprøve, også for at nedbryde det bureaukratiske system og også for derigennem at få større kompetence, hvad regeringen jo ønsker.

Jeg vil gerne takke ordførerne for den overvejende støtte til de udvidelser, der ligger i nærværende forslag.

Jeg vil godt sige til de alvorlige betragtninger, både hr. Ole Vig Jensen og hr. Ejner Larsen kom ind på, om det menneskelige aspekt i retten til at ansætte pårørende til pleje af døende i eget hjem, at det skal man være meget opmærksom på. Det er også det, det sociale udvalg i den pågældende kommune skal påse. De menneskelige hensyn er det altafgørende, for ikke at sige det eneste afgørende i et sådant forsøgsprojekt.

Det glædede mig at høre Viborgs borgmester, Cato Nielsen, her i Radioavisen i morges omtale forsøgsprojektet i Viborg Kommune, hvor man ansætter pårørende som hjemmehjælpere til at pleje døende i eget hjem, og de positive erfaringer, man havde.

Jeg glæder mig til at kunne bistå under udvalgsarbejdet med de oplysninger, vi har indsamlet, om det erfaringsmateriale, vi har.

Der ligger her en fælles interesse for alle i at sikre, at hensigten er det medmenneskelige og ikke, som hr. Ejner Larsen spørger, om det var økonomien, der talte. Det er da kun gunstigt, hvis vi kan få en medmenneskelig god orden. Så gør det jo ikke noget, at den ikke er dyrere end andre, at vi altså kan hjælpe endnu flere for de samme ressourcer.

Jeg vil gerne takke for tilslutningen til forslaget og tilsige udvalget al mulig støtte fra ministeriet.

(Kort bemærkning).

Jørgen Tved (FK):

Når ministeren siger, at det er kun, når kommunerne ikke kan leve op til ansvaret, regering og Folketing griber ind, vil jeg godt spørge: Er det ikke regeringen, der fastsætter, hvilket niveau kommunerne skal leve op til? Så er det jo også regeringen og Folketinget, der bestemmer, hvor meget frihed der er i de pågældende kommuner.

Jeg synes, det er gas, at man står her og taler om frihed og medmenneskelighed, når man

[Jørgen Tved]

samtidig laver nogle økonomiske begrænsninger, som gør, at kommunerne meget dårligt kan leve op til de krav, den lokale befolkning stiller. Det har ikke noget med frihed at gøre at sige: Hvis ikke I vil, som vi har bestemt, I skal gøre, så kommer vi med pisken. Og det er stort set det, ministeren siger.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Nu taler hr. Jørgen Tved meget om gas, og det kan jeg godt høre, og jeg kan også godt forstå det.

Regeringen har ikke bestemt nogen rammer for kommunerne. Regeringen har aftalt med kommunerne, regeringen har indgået frivillig aftale med kommunerne i maj måned 1986 om rammerne for årene 1987 og 1988. Det er noget, man har forhandlet sig frem til, og man er nået til enighed. Det er altså ikke noget, Folketinget har lovgivet om og påtvunget kommunerne.

(Kort bemærkning).

Jørgen Tved (FK):

Jeg er ikke i tvivl om, at der rundt om i landets kommunalbestyrelser er mange kommunalpolitikere, som er indstillet på, at der skal føres indkomstpolitik – det skal nok bogstaveres »nedskæringspolitik« – og er enige med ministeren i, at der skal ske stramninger på stort set alle ting. Men det har i hvert tilfælde i den kommunalbestyrelse, jeg har været medlem af, altid været sagt, at hvis ikke kommunerne går med til disse frivillige aftaler, så kommer der en lovgivning på området. Det tror jeg også er sket i denne sag. Ministeren har sagt: Hvis ikke I gør, som vi vil have, så gennemtvinger vi tingene ved lov.

(Kort bemærkning).

Ejner Larsen (SF):

For at der ikke skal opstå misforståelser, vil jeg godt gøre Tinget og ministeren opmærksom på, at det ikke var mig, der pegede på det økonomiske aspekt. Jeg nævnte, at ministeren i sin skriftlige forelæggelse havde sagt, at man skal undersøge, hvilke menneskelige og økonomiske fordele der knytter sig til plejeopgaven. Det var derfor, jeg sagde, at det vejer ikke tungt for os. Det menneskelige er det væsentlige. Og så spurgte jeg, hvad det var for økonomiske ting, man ville vurdere. Det har jeg ikke fået svar på.

(Kort bemærkning).

Erling Christensen (S):

Jeg er ikke pessimistisk indstillet over for frikommunetanken. Tværtimod er jeg meget åben over for den. Jeg er bare ked af, at ministeren ikke har den oplevelse, man har ude i kommunerne, det kunne måske være gavnligt. I det meget store arbejde, man har med rammer og ting og sager, man skal lave i kommunerne for at leve op til det ansvar, man har både for økonomien og for at få tingene til at køre med den kommunale service i kommunerne, har man nogle problemer med at få ideer og tanker, med at være kreativ i det vældig store arbejde, man har derude. Det er den oplevelse, jeg har haft.

Ministeren er inde på, at det ikke er ret mange ideer, der er afvist. Spørgsmålet er så: Hvor mange hviler på hylderne, uden at man har sagt det ene eller det andet til dem, hvor mange får bare lov til at hvile? Eksempelvis eksporthandelshus i Ålborg, eksempelvis noget med tandpleje.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Jeg må gentage over for hr. Jørgen Tved, at der ikke er tale om at tvinge kommunerne. Der er tale om, at kommunerne har et økonomisk ansvar. De er med til at omsætte ca. 61 pct. af de samlede offentlige udgifter. Der er kun at glæde sig over, at det ansvar vedkender kommunerne sig. De ved godt, at de er nødt til i samarbejde med regering og Folketing at lægge niveauet for, hvor meget der egentlig er plads til, fordi de ved, de har et medansvar for den samlede økonomi i det danske samfund. Det skal vi glæde os over, og det er forudsætningen for, at vi indgår aftaler.

Men når regeringen indgår aftaler, så er det også under den forudsætning, at de overholdes. Hvis man ikke magter at overholde indgåede aftaler, så tvinger man Folketinget til at gribe ind, for Folketinget har jo ansvaret for, at den samlede økonomi hænger sammen, at det altså ikke går galt. Det ansvar kan Folketinget ikke fralægge sig, og det ansvar kan regeringen heller ikke fralægge sig, og det ønsker regeringen ikke.

Til hr. Erling Christensen: Jeg forstår ikke, hvorfor det er negativt, at der er 164 projekter i gang med basis i den lovhjemmel, der er skabt for frikommuneprojekterne. Jeg synes egentlig, det er ganske flot. Jeg har ikke sagt, at det er let

[Indenrigsministeren]

at være kommunalbestyrelsesmedlem. Det er byrdefuldt, det er arbejdsomt, og derfor er det flot, at man foruden det daglige slid er i stand til at afprøve og har vilje til at afprøve nye tanker og ideer. Jeg synes, det er flot, og det fortjener kommunerne ros for.

Jeg glæder mig kun over, at det spørgsmål, der møder én, når man kommer ud, er: Hvordan kan vi komme videre? Vi har sagt, at vi godt vil bistå Kommunernes Landsforening med konsulentarbejde for at hjælpe den enkelte kommune. Det vil Kommunernes Landsforening også gerne selv tilbyde, altså yderligere assistance for at hjælpe med at afprøve nye ideer og få fjernet noget af det bureaukrati, der kan ligge i godkendelsesfasen. Vi vil gøre, hvad vi kan, for vi synes, det er positivt.

Jeg kan altså ikke se de tunge skyer omkring frikommuneprojektet. Vi er kommet fantastisk godt i gang, og det skal vi takke kommunerne for i dette land, også amterne.

(Kort bemærkning).

Jørgen Tved (FK):

Når ministeren her siger, at regeringen har ansvaret for, at økonomien hænger sammen, så er det altså ud fra de forudsætninger, regeringen har fået flertal til i dette Folketing. Hvis man skal bibeholde den økonomiske fordelingspolitik, ministeren gør sig til talsmand for, så er det naturligvis rigtigt. Så bruger man magten til at få kommunerne til at danse efter den pibe, man nu ønsker dansen skal foregå efter.

Det er ikke ret mange dage siden, vi i dette Folketing diskuterede nedlæggelsen af tre gymnasier i Københavns Amt. Man har jo decentraliseret, vi har jo det nære samfund, vi skal jo alle sammen komme hinanden ved, helst meget, og her drejer det sig altså om at lægge beslutningsprocessen ud. Her har vi altså en situation, hvor amterne har fået nogle betingelser at føre det nære samfund ud i livet på, for at de kan få lov at skære ned.

Jeg er ikke i tvivl om, at regeringen hos kommunalbestyrelserne i dette land har godkendelse af og flertal for sin politik. Det gør den ikke mindre afskyelig for os, der vil en anden fordeling af de samfundsskabte værdier.

Derfor er det rigtigt, når jeg siger, at ud fra de forudsætninger, regeringen har givet, kan man få lov til at dele elendigheden ude i amter og kommuner. Det har ikke meget med demokrati og frihed at gøre.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Jeg synes, det sidste var et udmærket eksempel på hr. Jørgen Tveds opfattelse af det kommunale selvstyre. Det, man forsøgte, nemlig vedrørende nedlæggelse af amterne, var at få Folketinget og regeringen til at omgøre en beslutning taget af et selvstændigt, kompetent amtsråd, og det var det, regering og minister sagde nej til at blande sig i i respekt for det kommunale selvstyre.

(Kort bemærkning).

Jørgen Tved (FK):

Selv en minister fra partiet Venstre må dog kunne forstå, at når man tager økonomien fra kommunerne, så kommer de til sidst i en situation, hvor de ikke har muligheder for at opfylde de mest elementære krav, borgerne har. I den konkrete situation var det altså spørgsmålet om at give de unge gymnasieelever en tilfredsstillende undervisning, sørge for, at deres institutioner og skoler var til stede, og at man ikke skulle klumpe elever sammen i de gymnasier, der blev tilbage.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 65:

Forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget.

Af Bjørn Poulsen (SF) m.fl.

(Fremsat 10/11 87).

Lovforslaget sattes til forhandling.